

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת ערבית ואסלאם

ירושלים, כ"ט/אייר/תשפ"א

11 מאי 2021

228

לכבוד:
מנהלי בית הספר
רכזי מקצוע
מורים לערבית ולעולם הערבים והאסלאם

חוזר המפמ"ר לערבית ולעולם הערבים והאסלאם – תשע"ב 1

תוכן עינים:

- א. ברכות
- ב. יצירת קשר
- ג. אתר מפמ"ר
- ד. השפה הערבית שפה רשמית
- ה. הישגים בבחינת בגרות תשע"א
- ו. הכנס השנתי הארצי
- ז. שעות עידוד
- ח. הקדמת לימוד סימני הכתב
- ט. קריאה
- י. השיח בכיתה
- יא. בחינות בגרות תשע"ב
- יב. שימוש במילון
- יג. מאמרי מפמ"ר
- יד. אוצר מילים
- טו. מפגש בוחנים בעל פה
- טז. מדריכים מרכזים במחוזות

א. ברכות לכל ציבור המנהלים, המורים והתלמידים. אני מקווה ששנת הלימודים החלה כסדרה ומאחלת למנהלים ולמורי הערבית ועולם הערבים הצלחה.

ב. אשמח להיות בקשר עמכם בכל עת, באמצעות כתובת הדואר האלקטרוני: sigsh5@education.gov.il

ג. לרשותכם עומד אתר המפמ"ר לערבית, המתעדכן כל הזמן ואתם מוזמנים להיעזר בו.
כתובתו:

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/arabsafa/machadash/ma_chadash.htm

האתר מתופעל על ידי דלית אטרקצ'י, מדריכה ארצית להוראת עולם הערבים והאסלאם ואחראית אתר מפמ"ר. באתר יופיעו הודעות מפמ"ר ומדריכים מחוזיים וכן פרסומים הנוגעים לתחומים השונים בהם עוסקים מורי הערבית כמו: בחינות הבגרות- מאמרי המפמ"ר, הצעות למבחני מתכונת; דידקטיקה – פרסומי מורים בנוגע לשיטות הוראה ודרכי הקניית ידע, מערכי שיעור והצעות למבחנים שוטפים. אתם מתבקשים להיכנס לאתר ולעקוב אחר ההודעות הנוגעות לסדרי לימודי הערבית במהלך השנה.

ד. השפה הערבית היא שפה רשמית במדינת ישראל ומהווה חלק מתוכנית הליבה ואחת ממטרות החינוך כפי שהוגדרו בחוק הממלכתי. השפה הוכרזה **כמקצוע חובה** בבתי הספר העבריים הממלכתיים והממלכתיים הדתיים בכיתות ז'-י' (חוזר מנכ"ל תשס"ז 9-12). כמו כן הוכרזה השפה הערבית כמקצוע ראוי לעידוד מיוחד בכיתות י"א – י"ב.

ה. ברצוני לציין את ההישגים בבחינות הבגרות בשנת תשע"א:

❖ 1 יח"ל – נבחנו: 3777 תלמידים; ממוצע הבחינה – 88.2

❖ 2 יח"ל השלמה ל-3 – 3003 נבחנו: תלמידים; ממוצע הבחינה - 80.4

❖ 2 יח"ל השלמה ל-5 יח"ל – נבחנו: 2013 תלמידים; ממוצע הבחינה: 73.

בעולם הערבים והאסלאם:

❖ שאלון 019104 – נבחנו: 588 תלמידים; ממוצע הבחינה - 75.8

❖ שאלון 019105 – נבחנו: 536 תלמידים; ממוצע הבחינה - 65.6

❖ יחידת מיזם שאלון 019111 – 410 תלמידים

❖ 2 השלמה ל-5 שאלון 019203 - 417 תלמידים.

נשלחו מכתבי הערכה לבתי ספר שממוצע הציונים של תלמידיהם היה מעל ממוצע הבחינה הארצי.

1. הכנס הארצי השנתי ה-24: הכנס ייערך בחופשת החנוכה, ביום ראשון, כ"ט בכסלו תשע"ב, 25 בדצמבר 2011, במלון רמת רחל (ירושלים). הזמנה תשלח בדואר. בכנס יוענקו תעודות הוקרה לתלמידים מצטיינים על הישגיהם ויחסם למקצוע. בנוסף תוענק תעודת הערכה לד"ר שלמה אלון על מפעל חיים בתחום הערבית ועולם הערבים והאסלאם.

2. תקציב לעידוד הוראת ערבית ועולם הערבים והאסלאם: שעות עידוד הוקצו לכ-200 בתי"ס על-יסודיים המכינים תלמידים לבחינות הבגרות, ואשר פנו במועד וענו על התבחינים שפורסמו באתר או"ח של משרד החינוך. להזכירכם, לכיתות ז'-ט' יש הקצאה של שעה "צבועה" שלישית לכל אחת מהכיתות.

3. הקדמת לימוד סימני הכתב: אני מקווה שמתקיימים בבתי"ס המהלכים שמטרתם סיום הוראת כלל סימני הכתב בכיתה ז' עד לחודש אפריל. לקבלת חומרים בנושא ניתן לפנות אל המדריכים המרכזים במחוזות. ניתן למצוא חומרי לימוד בנושאים השונים גם באתר המפמ"ר לערבית.

4. קריאה: אני מבקשת להדגיש את חשיבות העיסוק בקריאה (בקול) ובהבנת הנקרא בכל הכיתות. הקריאה מהווה אחת ממיומנויות היסוד הבסיסיות אשר מן הראוי לפתח בקרב התלמידים.

5. השיח בכיתה- על פי תוכנית הלימודים החדשה, החל משנת תשס"ט מושם דגש על השיח בכיתה בערבית. המטרה היא שבכל שיעור יתנהל שיח בין

המורה לתלמידים בערבית בתחילת השיעור ולמשך כמה דקות. ניתן לנהל את השיחה בערבית תקשורתית או ספרותית.

יא. בחינות הבגרות בערבית ובעולם הערבים והאסלאם:

בבחינת הבגרות בקיץ תשע"ב בשאלון 2 יח"ל השלמה ל-5 יח"ל תהיה תוספת של רבע שעה – כלומר זמן הבחינה הואך לשעתיים וחצי.

בערבית בחינות הבגרות יתקיימו כבכל שנה בשלושה שאלונים : 1 יח"ל שאלון 019102, 2 יח"ל השלמה ל-3 יח"ל 019204, 2 יח"ל השלמה ל-5 יח"ל 019205 על פי שיטת הצבירה (2+2+1). בבחינות הבגרות בע"פ (20% מכלל הבחינה) ניתן להיבחן במסלול הספרותי – תקשורתי ובמסלול ערבית מדוברת.

בעולם הערבים והאסלאם יתקיימו שני שאלונים חיצוניים בני יחידה אחת כל אחד, 019104 ו-019105, וכן שני שאלונים משלימים באישור מפמ"ר: יחידת מיזם שאלון 019111, ו-2 יחידות השלמה ל-5 שאלון 019203.

יב. שימוש במילון : אני מבקשת מן המורים להשתמש במילון באופן קבוע במהלך השיעורים וזאת כדי להרגיל את תלמידינו לשימוש שוטף במילון שיש לו חשיבות רבה בהעלאת רמת מיומנות התלמידים בשפה. יש להקדיש מספר שיעורים להכרת המילונים השונים (כולל המילון המקוון של איילון ושנער).

יג. מאמרי מפמ"ר – עד כה פורסמו ארבעה מאמרים ואנו עובדים כעת על השניים האחרונים. על פי בקשתכם המאמרים פורסמו השנה מוקדם מהרגיל ואני אשתדל להפוך זאת למנהג. המאמרים אקטואליים ומעניינים, שייכים לעולמו של התלמיד ועוסקים בתחומי התעניינותו.

יד. עלי להדגיש כי אוצר המילים מלשון העיתונות אינו מבוסס על ספר לימוד מסוים. לכן, רצוי להיעזר בעיתונים ובטקסטים שונים בהוראה השוטפת בכיתות השונות. יש לשים דגש על הוראת אוצר המילים לבחינת הבגרות

בכתב על פי שכבות הגיל (י', י"א, י"ב) . אוצר המילים הנדרש נמצא בתוכנית הלימודים החדשה ומפורסם באתר מפמ"ר.

טו. מפגש בוחנים בעל פה – ביום א' כ' בטבת 15.1.12 יתקיים מפגש בוחנים בעל פה בבניין משרד החינוך בתל אביב, רח' השלושה 2 קומה 1 אולם 1 בין השעות 16:00-19:00 הודעה מפורטת תישלח לביתכם. תינתן קדימות למי שבוחן בעל-פה להיות מעריך של הבחינות בכתב. במפגש זה יינתן תדרוך על בחינות הבגרות בעל פה, קיץ תשע"ב . כמו כן נדון בשאלות עקרוניות הקשורות בבחינות הבגרות בכתב ובעל פה.

טז. המדריכים המרכזים במחוזות:

מחוז	שם המדריך המרכז	מס' פלאפון	כתובת מייל
מחוז הצפון	אורלי נחום	0507321248	orlynah@walla.com
מחוז חיפה	אביטל הולדנגרבר	0506289270	avitalh@education.gov.il
מחוז המרכז	אילן רובין	0522939052	ilanru@education.gov.il
מחוז תל אביב	אירית דוש-וינברג	0524880161	iritwd@education.gov.il
מנח"י	בני אליאש	0505782203	Eliash.family@gmail.com
מחוז ירושלים	אבי ציפורי	0546534588	Avi.zipory@gmail.com
מחוז הדרום	אילנית קרויטרו	0544964114	ilanitcr@googlemail.com
עולם הערבים והאסלאם	דלית אטרקצ'י	0545648264	Dalit.Atrakchi@gmail.com

תודה על שיתוף הפעולה

סיגלית שושן

מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם

העתק :

הגב' דלית שטאובר – מנכ"לית משרד החינוך ומ"מ יו"ר המזכירות הפדגוגית

הגב' דליה פניג -ס. יו"ר המזה"פ, מנהלת אגף א' לפיתוח פדגוגי דר' משה דקלו – מנהל אגף הבחינות. המדריכים המחוזיים לערבית